

jeg ikke man kan negte, at der er gjort her — at Statskassen ikke lider noget ligefremt Tab derved, ligesom man heller ikke bør udstrække Begunstigelsen videre, end nødvendigt er, for at stille den 10de Familie omtrent i lige Forhold med de andre, uden at man dog derved berøver Godseteren Udgang til at hentytte Veiligheden til at vise, at han har en moralsk Forpligtelse; thi det Offer, som her bringes af Statskassen, er ikke tilstrækkeligt til at forskaaffe Bestemmende et selvstændigt Forbrug, naar han sitet er. Naar det erede, 10de kongevalgte Medlem (Fischer) har meent, at der var Fare ved at laane ud til de tre Sjerdedele, da ville erede Medlemmer erindre, at jeg i det andet Thing havde stillet et andet Forslag, som net ikke havde Noget med Dagordningssummen at gjøre; jeg maad dog erkende, at det maatte ogsaa vilde have haft sine Vanskeligheder; men forsaavidt man vil se nogen Fare i disse tre Sjerdedele, da skal jeg henlede Opmærksomheden paa dens sidste Række i § 1, hvorefter Taxationerne skulle foregaa efter Reglerne for Udlaan af Umyndiges Midler; deri og i de Afdrag, som de Bestemte strax skulle begynde at udbede, seer jeg en tilstrækkelig Garanti for, at der ikke vil blive Spørgsmaal om Tab for Statskassen.

Andrø: Jeg vil blot tilføje to Ord. Naar den erede Finantsminister lægger en saa afgjørende Vægt paa, at der i Hoven er kommet til at staae Bemyndigelse for ham til at give Laan, istedetfor at de Bestemte skulde være berettigede til at faae faadanne Laan, troer jeg dog, at det er en stor Illusion tilstede hos den erede Minister med Hensyn til denne Forandrings Betydning; men det skal jeg ikke gaade videre ind paa. For den erede Finantsminister staaer det, som om det vil være en meget let Sag til enhver Tid at faae en Finantsminister, som med stor Energi vil varetage Statskassens Darn og have et aabent Blik ligeoverfor disse Begjæringer. Det troer jeg ingenlunde er saa let. Man kan have det til visse Tider, men vi maade idetmindste være forberedte paa, at det

ingenlunde stedse vil være muligt at faae en faadanne. Naar dernæst den erede Finantsminister bemærkede, at den Sum, som der kunde være Tale om, dog vilde blive meget ringe, saa er det ganske vist vanskeligt forveien at gjøre sig en Forestilling derom, ligesom det paa den anden Side heller ikke vil være let at vide, hvad der under vore Forhold skal forståes ved en ringe og ved en stor Sum. Saameget er dog vist, at iage vil faa Et for den for nogle Dage siden udmdeelte Brochure fra det statistiske Bureau, villes det findes, og jeg citerer Tallene efter Hukommelsen — at den 1ste April 1860 fandtes der endnu nogle og 70,000 Rdr. Hartkorn i Fæstegbds. Form, vare fordeelte paa omtrent 14,500 Gaarde. Nu er der vel i de siden foreløbne Aar solgt saa Meget, at der nu kan være tilbage omtrent 11,500 Gaarde med nogle og 50,000 Rdr. Hartkorn. Vilse vi nu spørge, hvad 6,000 Rdr. for hver tiende af disse 11,500 altsaa 1,150 Gaarde vil blive, sagi komme vi til en Sum, af omtrent 7 Millioner Rdr. som jo dog i alt Tald ikke er en aldeles forsvindende Sum. Nu vil jeg indremme, at sandsynligvis vil der blive mange Tilfælde, hvor der ikke vil blive Tale om at bruge denne Bemyndigelse, men saa lægger man paa den anden Side ikke Mærke til de indirecte Følger, det vil have at staae ind paa den Bet, hvilke andre Følger vi derved lukke Døren op for, og hvilke Paaastande vi paa ingen Maade ville være istand til at afstøje, naar vi gjore dette første Skridt. Dog at det ikke skulde være et virkeligt Tab for Statskassen under vore Forhold, hvor vi saa aldeles afgjort trænge til Resourcer, og hvor Statskassen maa give 5 pCt. for sine Penge, at gaade hen og laane faadanne Capitaller ud til 4 pCt. og mod Tilbagebetaling i 40 Aar, det kan jeg ikke troe, at man vil fastholde.

Mourier-Petersen: Da jeg for begjærede Dødet, var det fornemmeligt i Anledning af nogle Uttringer, der faldt fra den erede 1ste Raadstingsmand for 1ste Steds (Madsig) og da det Væsentlige af, hvad jeg i saa Henseende kunde have at bemærke, nu alle